

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน จากประชากรจำนวน 3,960 คน ในการวิจัยโดยใช้สูตร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ .05 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Sampling Random) ที่ทุกหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเป็นตัวอย่าง แบบสุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด (เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา) วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติ One-way ANOVA ในการวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียวและหากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference Test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
3. การทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมส่วนหนึ่งของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยส่วนมาก อายุ 40 ปีขึ้นไปและมีกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี น้อยที่สุด มีอาชีพเกษตรกร (ทำไร่ ทำนา ทำสวน ฯลฯ) เป็นส่วนมาก และอาชีพอื่น ๆ น้อยที่สุด ในขณะที่การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นส่วนมาก และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก และเมื่อจำแนกรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 1
2. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 2
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 3
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 4

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วม ในการศึกษาปัญหา พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัด ตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามรายชื่อมีรายละเอียด ดังนี้

ประชาชนเคยเข้าร่วมปลูกป่าชุมชน หรือปลูกป่าในวันสำคัญต่าง เช่น วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา ฯ ในชุมชนของท่านเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 1

ประชาชนสอนลูกหลานให้รู้ถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชนเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 2

ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ปลูกต้นไม้ แยกขยะ ในชุมชน เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 3

ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น หน้บ้านนํามอง ปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตชุมชนเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 4

ประชาชนมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ เช่น ณรงค์ห้ามทิ้งขยะ รักษาความสะอาดตามสถานที่สาธารณะ ในชุมชน เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 5

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามรายชื่อย่อยดังนี้

ประชาชนสามารถร่วมใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การใช้แหล่งน้ำในการอุปโภค - บริโภค อาคารเอนกประสงค์ เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 1

ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและความปลอดภัยจากมลพิษต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ถนนสะอาดปลอดภัย เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 2

ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหลายอย่าง ในเขตชุมชน เช่น ไม่เผาเศษวัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 3

ประชาชนมีส่วนร่วมในการใช้สวนสุขภาพ ลานเอนกประสงค์ ศาลาประจำหมู่บ้านในเขตชุมชนเป็นสถานที่ในการออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 4

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามรายชื่อยี่สิบละเอียดยังนี้

ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 1

ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมากน้อยเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 2

ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมค้นหาสาเหตุปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชนเพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 3

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา พบว่า ภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามรายชื่อยี่สิบละเอียดยังนี้

ประชาชนมีส่วนร่วมกับ อบต. ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชน เช่น ตรวจสอบการทำกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ในการเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนให้ปลอดภัย เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ เขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 1

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาถึงผลประโยชน์และผลตอบแทนที่ได้รับ ผลดี ผลเสีย จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตชุมชน เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ เขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 2

ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในชุมชน เพียงใด พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก มีส่วนร่วมเป็นอันดับที่ 3

3. การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีชุมชนในเขตรายบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนในเขตรายบุรีบูรณะได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นบางครั้งซึ่งยังไม่เพียงพอกับความรู้ที่จำเป็นต้องได้รับ ในภาพรวมของคณะกรรมการชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และขัดแย้งกับผลการศึกษาของ มณฑล เอกอศุลย์พันธ์ (2553) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องของการเข้าร่วมปลูกป่าชุมชน หรือปลูกป่าในวันสำคัญต่าง เช่น วันเข้าพรรษา วันเฉลิมพระชนมพรรษา ฯ ในชุมชน รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหา และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีชุมชนในเขตรายบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชน ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ระวี อินจินดา (2542) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในด้านการตัดสินใจ และการดำเนินงาน พบว่าชาวบ้านโป่งมี

ระดับการมีส่วนร่วมน้อยสำหรับการได้รับประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และการประเมินระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชวลิต เกตุมงคลสิทธิ์ (2548) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีชุมชนในเขตราชภูริบูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการในการดูแลสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีชุมชนในเขตราชภูริบูรณะ กรุงเทพมหานคร ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก และขัดแย้งกับผลการศึกษาของ วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดูแลรักษาและ ด้านการค้นพบสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับสูง ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนดำเนินงาน และ ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ซึ่งขัดแย้งกับกับ ระวี อินจินดา (2542) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโป่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในด้านการรับผลประโยชน์มีระดับน้อย

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรินทร์ จันทบุรณ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 5 ลักษณะ คือ ร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้ง 5 ด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ร่วมบำรุงรักษา ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมศึกษาปัญหา และร่วมวางแผนปัญหา การมีส่วนร่วมของสมาชิกเทศบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้ง 5 ด้าน และขัดแย้งกับผลการศึกษาของงานวิจัยของ

อมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551) เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมเป็นรายด้าน คือ ด้านขั้นการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศ จากผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ตำบลคอนหัวฟ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลปรากฏว่า อายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในตำบลคอนหัวฟ่อ ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ การได้รับรู้สภาพปัญหาและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และขัดแย้งกับ อังคณา แซ่เอี้ยว (2550) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนบนเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่บนเกาะพีพี ภูมิลำเนาเดิม และการรับรู้ข่าวสาร ต่างกัน จะมีการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนบนเกาะพีพี จังหวัดกระบี่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.2 อายุ จากผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี ศรีอุดร (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำวัดคำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำลำพญาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และขัดแย้งกับผลการศึกษาของ พรณี กิจเจริญทรัพย์ดี (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการพัฒนาสตรี (กพสม.): ศึกษาเพราะในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.3 อาชีพจากผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังคณา แซ่เอี้ยว (2555) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนบนเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ พบว่า เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่บนเกาะพีพี ภูมิลำเนาเดิม และการรับรู้ข่าวสาร ต่างกัน จะมีการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนบนเกาะพีพี จังหวัดกระบี่ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กับ มยุรี ศรีอุดร (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บริเวณตลาดน้ำวัดลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สถานภาพ รายได้ต่อเดือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณตลาดน้ำลำพญาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

2.4 ระดับการศึกษา จากผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของอมรรัตน์ ศิริกาญจนวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบรือ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยขัดแย้งกับผลการศึกษาของ นวรัตน์ ไตรรักษ์ (2548) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชนตำบลคอนหัวพ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลปรากฏว่า อายุระยะเวลาที่อยู่อาศัยในตำบลคอนหัวพ่อ ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ การได้รับรู้สภาพปัญหาและการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ทั้ง 4 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ โดยการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารและการพัฒนา มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. สร้างระบบการบริหารงานโดยเน้นหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
3. ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ตัวแทนชุมชน ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ จัดทำแผนงาน โครงการในการพัฒนา ตำบลสะตอ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน
4. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร อินเตอร์เน็ตระดับตำบล เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารเอกสารต่าง ๆ ที่ประชาชนสนใจ และสามารถตรวจสอบและ รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์

5. จัดการพัฒนาศาสนากร เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เพื่อให้มีความรู้ทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อสามารถปฏิบัติงานสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม บทบาทหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อการบริหาร

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ให้ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบายและการตัดสินใจขององค์กร การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้นแล้วยังเป็นการควบคุมการบริหารงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน และมีความรับผิดชอบหรือสามารถตอบคำถามของประชาชนได้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของประชาชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อที่จะได้มาซึ่งปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในจังหวัดตราด เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสม